

THINK TANK

GOSPODARCZY GABINET CIENI

Warszawa, 14 kwietnia 2021 r.

RAPORT: KLIMAT I ŚRODOWISKO

RYSZARD PAZDAN

minister środowiska Gospodarczego Gabinetu Cieni BCC

Uczestnik prac i członek Komitetu Monitorującego Programy Operacyjne nowej perspektywy finansowej 2014-2020, członek szeregu polskich i zagranicznych stowarzyszeń zawodowych, m.in. Polskiego Forum Akademicko-Gospodarczego, Air & Waste Management Association. Założyciel i prezes firmy ATMOTERM SA. Autor wielu publikacji i ekspertyz dotyczących m.in. gospodarki cyrkulacyjnej, zmian klimatu, emisji zanieczyszczeń, oddziaływań na środowisko, zarządzania informacjami środowiskowymi. Ekspert BCC ds. polityki środowiskowej państwa.

☎ 661 426 679 ✉ ryszard.pazdan@bcc.org.pl

PODSUMOWANIE DOTYCHCZASOWYCH DZIAŁAŃ ORAZ REKOMENDACJE DLA RZĄDU

Działania rządu w I kwartale 2021 r. w niewielkim stopniu lub wręcz w ogóle nie wpłynęły na zmianę złego stanu środowiska w Polsce.

W tym okresie poddawane były i są obecnie obszernym konsultacjom społecznym najistotniejsze dokumenty, które wpłyną na politykę rządu, w tym: Polityka Energetyczna Polski 2040 przyjęta i opublikowana w marcu w Monitorze Polskim, Nowa Polityka Przemysłowa, Krajowy Plan Odbudowy finansowany z Europejskiego Funduszu Odbudowy, oraz – wynikające z nowej umowy spójności – nowe regionalne i centralne programy operacyjne związane z podziałem funduszy europejskich na lata 2021 – 2027.

Był to okres wyjątkowo trudny, ponieważ uzgodnienie tych programów, które prawie w 70% są związane z obszarem środowiskowym i cyfryzacyjnym, odbywało się w sytuacji wyjątkowych napięć politycznych.

O ile program „Czyste Powietrze” dysponujący ogromnym budżetem ponad 100 mld zł, zarządzany i finansowany „centralnie” należy uznać za porażkę rządu w realizacji projektów mogących znacznie i szybko poprawić tragiczną jakość powietrza w Polsce, to przynajmniej kolejny program „Mój Prąd”, skierowany na dofinansowanie fotowoltaiki i wysokoefektywnych źródeł energii, odniósł sukces przyczyniając się do poważnego rozwoju energetyki prosumenckiej.

Na tym tle warto zauważyć dużą aktywność administracji samorządowej w obszarze środowiskowym. Jest to o tyle cenne i interesujące z uwagi na bezpośrednią odpowiedzialność tej administracji za stan środowiska i zarządzanie jej poszczególnymi komponentami.

Urzędy miast i gmin, pomimo trudnej sytuacji gospodarczej, utrzymują na wysokim poziomie zaangażowanie w poprawianie jakości powietrza i przeznaczają z bieżących budżetów dużo wyższe środki niż w przypadku

rządowego programu „Czyste powietrze” na wymianę kotłów węglowych i działania edukacyjne. Podobnie urzędy marszałkowskie (szczególnie: podlaskie, mazowieckie, dolnośląskie, opolskie, pomorskie) podjęły szereg inicjatyw związanych z poprawą jakości środowiska, w tym na masową skalę inwentaryzacje źródeł jego zanieczyszczania.

Pomimo braku rządowych dokumentów strategicznych, szereg samorządów wojewódzkich podjęło wyprzedzające przygotowania do wyznaczenia celów wynikających z Europejskiego Zielonego Ładu w tym np. zmierzających do budowy programów regionalnych dot. Gospodarki o Obiegu Zamkniętym (podkarpackie, śląskie). Duże i niesłabnące zaangażowanie obserwuje się również w podejmowaniu inwestycji związanych z efektywnością energetyczną i zielonym transportem. Zwiększyła się liczba planów mobilności miejskich, wyznaczania stref ograniczonego ruchu samochodowego, wymiany na bezemisyjny taboru autobusowego, budowa park&ride, oraz termomodernizacji budynków użyteczności publicznej.

Pomimo sukcesów administracji samorządowej, należy odnotować również szereg negatywów jak choćby poważne wydłużenia procesów decyzyjnych powodowanych lockdownami, utrudnioną i rozciągniętą w czasie komunikację z administracją, a głuche telefony i brak przekierowań mailowych to zmora kontaktów klientów z urzędnikami. Utrudniony i wolny proces procedowania elektronicznego wskazuje na ograniczoną i nierówną transformację cyfrową naszego kraju.

Sprawność regionalnej administracji samorządowej w zarządzaniu zagadnieniami jakości środowiska dla wszystkich jego komponentów, nawet przy skromniejszych środkach finansowych jest dużo wyższa niż zarządzanie centralnej administracji rządowej.

Dlatego Gospodarczy Gabinet Cieni BCC, z uwagi na bardzo mierny postęp w poprawie jakości środowiska naszego kraju, rekomenduje i oczekuje rozważenia dokonania restrukturyzacji systemu zarządzania problemami środowiskowymi w kierunku jego decentralizacji.

W zasadniczym stopniu zdecentralizowana powinna być również redystrybucja środków unijnych przeznaczonych na realizację nowych, regionalnych programów operacyjnych.

Kontakt dla mediów:

Emil Muciński

rzecznik, Instytut Interwencji Gospodarczych BCC

tel. 602 571 395

e-mail: emil.mucinski@bcc.org.pl; instytut@bcc.org.pl

Gospodarczy Gabinet Cieni Business Centre Club to think tank powołany w kwietniu 2012 r., aby wspierać działania prorozwojowe władz publicznych, monitorować prace resortów kluczowych dla przedsiębiorczości, rekomendować zmiany sprzyjające rozwojowi kraju, wzrostowi gospodarczemu i konkurencyjności polskich firm. W skład GGC BCC wchodzi wybitni gospodarzy fachowcy, z których wielu piastowało w przeszłości funkcje publiczne [lista poniżej]. Więcej informacji: <http://www.bcc.org.pl/Gospodarczy-Gabinet-Cieni.4241.0.html>